

Módszertani megjegyzések

a hitelintézetek felügyeleti célú adatszolgáltatásán alapuló idősorokhoz és sajtóközleményhez

1. Az idősorok a hitelintézetek egyedi adataiból összesített adatokat tartalmaznak. Kivételt képez ez alól az utolsó idősor („*Hitelintézetek tulajdonosi szerkezetének alakulása irányítás alapján*”), amely a többi idősortól eltérően a bankcsoportok konszolidált adatait és a bankcsoportokhoz nem tartozó hitelintézetek egyedi adatait együttesen mutatja be.
2. Az idősorok a részvénytársasági vagy szövetkezeti formában működő hitelintézetek és a hitelintézeti fióktelepek adatait tartalmazzák, de nem tartalmazzák a prudenciális szempontból hitelintézetnek minősülő pénzügyi vállalkozások (*Magyar Vállalkozásfinanszírozási Zrt., Garantiqa Hitelgarancia Zrt., valamint az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány*) adatait.
3. A magyar hitelintézeti szektor strukturális átalakulása miatt (Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Szervezetének létrejötte, amely egyaránt tartalmaz szövetkezeti és részvénytársasági formában működő hitelintézeteket) a hitelintézeteken belül 2015. I. negyedévtől csak a külföldi hitelintézetek magyarországi fióktelepeinek adatai kerülnek kiemelésre. A korábban publikált alszektorok (részvénytársasági hitelintézetek, szövetkezeti hitelintézetek, speciális pénzügyi intézmények) adatai 2014. év végi vonatkozású időpontig továbbra is elérhetők.
4. A publikált idősorok az MNB-nek beküldött felügyeleti célú adatszolgáltatási jelentések összesítésével készülnek.
5. A hitelintézeti szektorban 2017. év elején 14 hitelintézet tért át a magyar számvitelről a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Sztenderdek (továbbiakban: IFRS) alkalmazására. Az áttérő hitelintézetek mérlegfőösszege 2016 végén a teljes szektor mérlegfőösszegének 56,5 %-át tette ki. A különböző számviteli értékelések szerinti adatok összehasonlíthatósága érdekében a főbb állományi táblák (Eszközök, Források, Nemeteljesítő hitelek) a magyar számvitel szerinti adatok mellett kiegészítésként tartalmazzák az IFRS szerinti nyitó adatokat is 2017.01.01-re vonatkozóan. A továbbra is magyar számvitelt alkalmazók esetében a 2016. év végi záró állományi adat megegyezik a 2017. év eleji nyitó adattal.

A főbb állományi adatokon túl az eredménykimutatás tekintetében is bemutatjuk a 2016. évi összehasonlító adatot, mely az áttérőkre vonatkozóan az IFRS szerinti 2016. évi eredmény adatokat tartalmazza. A 2016. évi összehasonlító adat a 2017. évi kumulált eredmény vonatkozásában teszi majd lehetővé a szektorszintű összehasonlítást, illetve a számviteli rendszer változásából eredő hatás elkülönítését. Az évközi eredmények összehasonlításánál ezen adatok időarányos része vehető figyelembe.

2018. január 1-től további 25 hitelintézet tért át a nemzetközi számviteli standardok alkalmazására. 2018. március végén az IFRS standardokat alkalmazó 39 hitelintézet eszközállománya a hitelintézeti szektor összes eszközének 86%-át tette ki. Az IFRS standardokat alkalmazó hitelintézetek számára 2018. január 1-től kötelezően alkalmazandó az IFRS 9 standard, amely a pénzügyi instrumentumokat eddig szabályozó IAS 39 standardot váltja fel.

6. A deviza állományok változása tartalmazza az átértékelődés hatását is.

7. Háztartások: a lakosság és az önálló vállalkozók együttesen. Lakosság: a háztartások szektorán belül ide tartoznak a természetes személyek, valamint a háztartásban alkalmazott foglalkoztató, adószámmal rendelkező magánszemélyek.
8. A hitelek bruttó állománya: magyar számviteli előírások alkalmazása esetén az értékvesztéssel és értékelési különbözettel nem korrigált könyv szerinti érték, az IFRS-ek alkalmazása esetén az amortizált bekerülési értéken vagy az egyéb átfogó jövedelemmel szemben valós értéken értékelt hitelek esetében a halmozott értékvesztéssel nem csökkentett könyv szerinti értéket, míg az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelek esetében a hitelkockázat változásából származó valósérték-változás halmozott összegével nem módosított könyv szerinti értéket jelenti. 2018-tól az eredménnyel szemben valós értéken értékelt hitelviszonyt megtestesítő instrumentumok – a kereskedési céllal tartottak kivételével – bruttó könyv szerinti értéke függ az eszköz minősítésétől. Teljesítő instrumentumok esetében a bruttó könyv szerinti érték megegyezik a valós értékkel. Nemteljesítő instrumentumok esetében bruttó könyv szerinti értéknek a hitelkockázat változásából származó negatív valósérték-változás halmozott összegével nem módosított könyv szerinti érték minősül.
9. Nemteljesítő kitettség:
- i. több mint 90 napos késedelemben levő kitettség, ha a késedelmes rész - az alkalmazott számviteli politikának megfelelően - jelentősnek minősül,
  - ii. azon kitettség, amely esetében feltételezhető, hogy a fedezet realizálása nélkül az adós nem lesz képes a kötelezettségeit szerződés szerint teljesíteni függetlenül attól, hogy a követelés késedelmes-e, illetve, hogy a késedelem milyen régóta áll fenn.
10. Átstrukturált hitel:
- 2016.12.31-ig a hitelintézetek és a pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 250/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet,
  - 2017.01.01.-től a nem teljesítő kitettségre és az átstrukturált követelésre vonatkozó prudenciális követelményekről szóló 39/2016. (X. 11.) MNB rendelet szerinti fogalom

A két fogalom közötti főbb különbségek:

- 2016. év végéig a 250/2000. Korm. rendelet előírása szerint egy átstrukturált hitel a futamidő végéig megtartja az átstrukturált minősítést. A 2017. január 1-től hatályos új fogalom szerint azonban meghatározott feltételek (a hitel teljesítőnek minősül és a hitel teljesítővé minősítése óta eltelt legalább 2 év, az adós egyetlen kötelezettsége tekintetében sincs 30 napnál hosszabb késedelem stb.) teljesülése esetén a hitelintézet megszünteti a hitel átstrukturáltként történő nyilvántartását.
- 2017 előtt minden, a devizakölcsöntv. alapján nyújtott gyűjtőszámlahitelt, valamint a kapcsolódó deviza- illetve forintósított kölcsönt átstrukturáltnak kellett tekinteni függetlenül attól, hogy az árfolyamgátba történő belépéskor az adós pénzügyi nehézséggel küzdött vagy sem. 2017-től ezen állományok sem tekintendők átstrukturáltnak, amennyiben az árfolyamgátba történő belépéskor az adósnak nem voltak pénzügyi nehézségei.

11. A hitelek hátralékosságára vonatkozó adatok szerződésenként kerültek besorolásra az egyes lejárat kategóriákba, az időben legrégebbi késedelembe eséstől (hátralék) eltelt napok száma szerint.
12. A hitelportfólió összetételét és minőségét bemutató 4., 5. és 6. számú idősor a hitelek között 2017-től nem tartalmazza a kereskedési célúnak minősített és valós értéken nyilvántartott hitelállományokat.
13. A jövedelmezőségi mutatók (görgetett ROA, ROE) számításánál a számláló az előző 4 negyedév kumulált adózás előtti eredménye, a nevező pedig ugyanezen egyéves időszakra számított átlagos mérlegfőösszeg (ROA), illetve átlagos saját tőke (ROE).
14. Az időközben beérkezett jelentősnek ítélt módosítások figyelembevételé miatt az adatok esetenként eltérhetnek a már korábban publikáltaktól. Az adatok felülvizsgálatára és szükség szerinti módosítására évente egy alkalommal az I. negyedévi adatok publikálásakor kerül sor.
15. A jogszabályi változások miatt a 2014. évi tőkemegfelelési adatok csak korlátozottan hasonlíthatók össze az előző időszakok megfelelő adataival.
16. A „Hitelintézetek tulajdonosi szerkezetének alakulása irányítás alapján” idősor a bankcsoportok konszolidált adatait és a bankcsoporthoz nem tartozó hitelintézetek egyedi adatait együttesen mutatja be. Az idősor kontroll alapú megközelítés szerint mutatja be a hitelintézetek tulajdonosi szerkezetét. Az egyes intézmények teljes mérlegfőösszege vagy a belföldi vagy a külföldi soron szerepel, azaz a mérlegfőösszeg nincs megbontva a jegyzett tőke szerinti belföldi/külföldi tulajdonosi arány alapján, hanem az irányító tulajdonos hovatartozása szerint a teljes mérlegfőösszeg egy kategóriába (belföldi vagy külföldi) kerül. Az idősor figyelembe veszi, hogy egy bank külföldi szakmai vagy portfólió befektető többségi tulajdonában áll-e, figyelembe veszi, ha a többségi külföldi jegyzett tőke tulajdonlás ellenére a belföldi management stratégiai döntéshozatali képességgel rendelkezik (ez esetben az intézmény mérlegfőösszege a belföldi irányítású hitelintézetek között szerepel).